

ئەمرۆکە زانست، مەبەستم «زانسته پرووته‌کانه»، ئەوه‌نده فراوان و بە لکوپۆپ بووه که زمان نییه لهو دنیا‌یه‌دا بتوانی هه‌مووی ده‌نامیز بگرێ، له‌بەر ئەوه‌ش هه‌میشه‌ گوتراوه که «زانست بۆ هه‌مووانه»، بۆیه زانایانی هه‌ر نه‌ته‌وه‌یه‌کی زیندوو به‌پیتی توانایی، هه‌ولێ ئەوه‌یان داوه، له‌ بوا‌ری پ‌سپۆر‌یت‌یه‌یه‌که‌ی خۆیان، هه‌ر نه‌بێ به‌شیک له‌و زانسته‌ی که ده‌یزانن، بگۆزنه‌ سه‌ر زمانی نه‌ته‌وه‌که‌یان بۆ ئەوه‌ی رۆژه‌کانیان تیی بگهن. کوردیش له‌ سه‌ره‌تای ده‌ستکردنی به‌ نووسین و دانانی کتیب به‌ کوردی، تاکوته‌را و لی‌ره‌وله‌وێ، با‌به‌تی زانستی به‌ کوردی هه‌بووه، که گو‌قار و رۆژنامانی‌ش هاتنه‌ وه‌شاندن، زانایانی کوردیزان و خه‌مخۆزی نه‌ته‌وه‌ و ت‌اری زانستی‌یان تیدا بلا‌و‌کردۆته‌وه‌. د‌وای ئەو په‌ره‌سه‌ندنه‌ی ب‌واری نووسین و چاپ‌کردنی به‌ کوردی، له‌ هه‌ریمی کوردستان به‌ ت‌ایبه‌تی، ده‌یان هه‌ولێ به‌ کوردی کردنی زانسته‌کان ده‌ب‌ینرێن و کتیب‌خانه‌کان چه‌ندان فه‌ره‌ه‌نگی زانستی‌یان تیدا، هه‌ر له‌ ب‌واری پ‌زیشکی و ئەندازه و کشتوکالی‌یه‌وه‌ ب‌گه‌ر تا ده‌گاته‌ ف‌یزیک و کیمیا و هیدیکه‌ش.

به‌لام ئەوه‌ی ت‌ی‌ب‌ینی ده‌کرێ ئەوه‌یه که جۆزیک له‌ پ‌اشا‌گه‌ردانی و ب‌ی سه‌روه‌ری به‌و به‌ کوردی کردنی زانسته‌کانه‌وه‌ د‌یاره، چونکه هه‌وله‌کان، ئەگه‌ر هه‌مووشیان نه‌بێ، ئەوه به‌شی هه‌ره زۆریان تاکه‌که‌سین، له‌بەر ئەمه هه‌ریه‌که و به‌پیتی بۆچوون و شاره‌زایی و زمانزایی خۆی، زاراوه‌ی زانستی گۆرپه‌ته سه‌ر زمانی کوردی، یان د‌ایرشتوه که هه‌ندێکیان ده‌بنه‌ مایه‌ی سه‌رسورمان و سه‌رلی‌ت‌یش‌وانی خۆینه‌ران...! ئەوه هه‌ر له‌سه‌ر رو‌وپه‌ری گو‌قار و رۆژنامه و کتیبه‌کاندا ناب‌ینرێن، به‌ل‌کو له‌و کتیبانه‌شدا به‌ ئاشکرا ده‌ب‌ینرێن که له‌ قوتابخانه و خۆت‌د‌نگا‌کاندا کراون به‌ کوردی، یان د‌انراون، به‌ش‌یه‌یه‌ک که تاکه زاراوه‌یه‌کی زانستی له‌ پۆلی‌که‌وه‌ بۆ پۆلی‌کی دیکه و له‌ قوتاغی‌کی خۆت‌د‌نه‌وه‌ بۆ قوتاغی‌کی دیکه جیا‌وا‌زیان هه‌یه.

ئیمه پیمان وایه هۆکاری سه‌ره‌کی ئەوه ده‌گه‌رپته‌وه‌ بۆ نه‌بوونی ده‌زگایه‌ک، یان دامه‌زاروه‌یه‌ک که سه‌ره‌رشتی و چاودێری ده‌رچوون و بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی ئەو با‌به‌ته زانستی‌یان به‌کهن و زاراوه‌کان یه‌ک بخه‌ن. بوونی ئەکادیمیایه‌کی زانستی، یان لقی‌ک و ده‌سته‌یه‌ک له‌ ئەکادیمیای ئیستای کوردی، بۆ ئەمرۆ، زۆر پ‌یوسته‌ که ت‌ایبه‌ت ب‌یت و ئەو زانایانه‌ ب‌گر‌یت‌ه‌ خۆی که، ب‌یج‌گه‌ له‌ پ‌سپۆر‌یه‌ت‌یه‌که‌یان، شاره‌زایی و سه‌لیقه‌یه‌کی باشیان له‌ زمانی کوردیدا هه‌یه و خاوه‌ن ئەزمونن له‌و ب‌واره‌دا و هه‌ر زاراوه و وتار و کتیب‌یه‌کی زانستی که به‌ کوردی داده‌نرێ، یان ده‌گۆررێ، ئەوان له‌ رووی زمانه‌وانی‌یه‌وه‌ هه‌لی سه‌نگین و ب‌ریار له‌سه‌ر ده‌رچوونی یان گۆرپنی بدن.

بهم ش‌یه‌یه‌ ره‌نگه له‌ ماوه‌یه‌کی کورتدا بتوانین ب‌سینه‌ خاوه‌ن وشه و زاراوه‌ی زانستی راست و ش‌یاوی ئەوتۆ که قوتابی و خۆت‌د‌کار و ف‌یرخواز... تاد هه‌ر له سه‌ره‌تای ده‌ست پ‌یکردنی‌یه‌وه‌ شاره‌زایان ب‌یت و تا د‌وا قوتاغی خۆت‌د‌نی له‌سه‌ریان به‌رده‌وام ب‌یت.

پ‌یوسته ئەوه‌ش ب‌ل‌یم که مه‌رج نییه هه‌موو زاراوه‌یه‌کی زانستی ب‌گۆرپنه سه‌ر زمانه‌که‌مان، ئەوه‌نده به‌سه‌ که «ب‌یکوردین». ئەوانه‌ی شاره‌زاییان له‌ زمانه‌کانی دیکه‌ی ده‌ورپ‌شتمان هه‌یه ده‌توانن به‌ باشی له‌مه‌ ت‌ی‌ب‌گه‌ن و بزانه‌ ئەوان چۆن زانسته‌کانیان گۆرپوه و له‌گه‌ل زمان و ده‌نگ و ده‌رپ‌ینی خۆیان‌یان گونجاندوه.

زانست و زمانه‌که‌مان

د. فه‌سه‌ل عاره‌ب ب‌لباس